

We lopen een ommetje door Ommen, met onderweg oude gebouwen en leuke winkels. Gids Harry Woertink weet waar hij ons naartoe moet sturen om de Hanze-stad beter te leren kennen.

TEKST EN FOTO
MAX DE KRIJGER

Ommetje Ommen

Amateurhistoricus en Ommenaar Harry Woertink neemt ons mee door zijn Hanzestadje van bescheiden omvang. Niet alles is meer zoals vroeger, toch belooft hij dat het komende anderhalf uur nog veel moois te zien zal zijn.

We kijken om naar ons startpunt, het nieuwe Toeristisch Overstap Punt waarin ook het museum is gevestigd. Echt leuk is het oude tolhuisje dat verbonden is aan het museum. Het stond buiten de stad, de baron van Pallandt liet je bijvoorbeeld twee centen betalen wanneer je te paard wilde passeren. *Tolvrij zijn de paarden en rijtuigen behorende tot het Konings huis* meldt een prijslijst. In de jaren 60 van de vorige eeuw werd het tolhuis afgebroken en hier bij het centrum opnieuw opgebouwd waarmee een fraai stukje geschiedenis werd geconserveerd.

Molen Den Oordt – we stoppen al na zo'n 50 meter. „Het is een van de vijf molens die Ommen nog rijk is. In 1824 begon deze als houtzaagmolen om bomen tot planken te verwerken, maar toen kwam de stoommachine ... In de vorige eeuw is hij omgebouwd zodat hij koren kon malen. En dat doet hij nog steeds”, vertelt de gids.

We zijn na een paar straatjes op het Kerkplein, in 1150 stond er al een godshuis, op dit hoogste punt van de stad. Deze kerk is gebouwd van oersteen uit de Vecht en tufsteen uit de Eiffel. Een mooie foto maken is nog niet zo gemakkelijk, de toren staat in de steigers. „Alleen de toren wordt nu gerestaureerd, want die is van de gemeente Ommen. Dat komt door de Franse overheersing, het leger wilde het geluid in bezit hebben. En zo is het gebleven.”

BARRE TOCHT

We gaan naar de oever van de Overijsselse Vecht, waar Ommen ooit is ontstaan bij een doorwaadbare plek in de rivier, langs het standbeeld van schaatslegende Reinier Paping (1931-2021). Als inwoner van Ommen schreef Paping *de Hel van 1963* op zijn naam, de meest barre Elfstedentocht die ooit verreden is.

Een eindje verderop staat nog een beeld, mensen die elkaar vasthouden. Het symboliseert de lange strijd die Ommen voerde tegen overstromingen. Want deze regenriever had veel gezichten, soms liepen de zompen vast door laagwater en soms stond Ommen blank. Toch heeft het stadje het steeds overleefd. In 2023 wordt gevierd dat

er 775 jaar stadsrechten zijn, waarmee Ommen het recht verwierf tot het houden van een markt. De vermaarde Ommer Bissingh is nog steeds een jaarlijks terugkerend meerdaags festijn, dat altijd begin juli plaatsgrijpt. De jaarmarkt wordt al genoemd in geschriften uit 1557.

Het Tinnen Figurenmuseum passeren we, dit was vroeger het stadhuis, het ligt prachtig aan de boorden van de Vecht. Een straatje langs het oude postkantoor, waarin nu Brasserie tante Pos is gevestigd. De kop soep smaakt goed, de koffie ook.

Na nog geen 100 meter houden we halt bij winkel De Klaproos. De trotse eigenaresse Ankie van den Broek is best bereid om in de warme zon een hoed te passen. Ze verkoopt brocante uit Frankrijk en goede tweedehandskleding. „Ik noem het Winkel van Sinkel. Heerlijk neuzen, er is van alles. En ik verkoop tweedehandskleding omdat ik wil recylen”, vertelt ze en past nogmaals een zomerhoed. Staat prachtig Ankie.

WIJN UIT WARMES BUITENLANDEN

We lopen weer door de winkelstraat en passeren andermaal de oude kerk, maar nu gaan we de andere kant op. Aan het eind van de straat staat een huis met een opvallend oudroze kleur. Nu is het een kledingwinkel, maar het was ooit een drukkerij zo verklaart de voorgever. Toch is dit pand begonnen als Koffiehuys van de Volksbond. „Alcohol was toen al een spook, het verdiende geld ging op aan drank. Maar het koffiehuys was geen succes en werd het een drukkerij”, vertelt Woertink.

Toevallig of niet, maar de volgende halte is de Wijnhof. Er staan heerlijke regionale drankjes in de schappen, zoals bier uit Dalfsen, Dedemsvaart en Veenhuizen, wijn uit Den Ham en koffielikeur uit Vroomshoop. Maar uiteraard is er ook wijn uit allerlei warme buitenlanden. Wijnhof Ommen is aangesloten bij Les Généreux, deze scoort al vier jaar op rij de onderscheiding Beste Wijnassortiment tot 10 euro in de *Wijnmanak*.

Bij goede wijn hoort een lekker stukje kaas en daarom steken we de straat over. 't Kaas Lokaal Ommen is sinds dit voorjaar geopend en wordt gerund door Noelle Zandman. Haar ouders hebben een boerderij met 230 koeien in het nabijgelegen Beerze en verkopen daar kaas. Noelle werd gevraagd door een landelijke kaasmaker of ze deze

winkel wilde starten en zei volmondig ja. „Want ondernemen is superleuk”, legt ze uit en snijdt een stukje kaas af. „Verse kaas, dat is het lekkerst. Smeuïg en zacht van smaak met een milde ondertoon. En deze Sallandse kaas met bieslook, knoflook en paprika is heerlijk bij een glas wijn”, vertelt ze overtuigend. Overigens verkoopt ze ook allerlei andere regionale producten, zoals Ommer koffiekeuk, dipsaus uit Twente en melk uit de Weerribben.

DAMMEN IN DE VECHT

We pakken nog een lusje. Langs een oude touwslagerbaan en de haven, twee schippershuisjes herinneren eraan. De schippers voeren in zompen die tergend langzaam de Vecht afdraven, van Nordhorn in Duitsland naar Zwolle. In droge tijden moesten de schippers zelf bijspringen door dammen aan te leggen, zodat de zomp bleef drijven in het water dat zich voor de stuw verzamelde.

Een van de schippershuizen is nu het atelier van kunstenaar Azat Malik, die vol trots zijn werk laat zien. Zo heeft hij voor het optrekkende van baron van Pallandt gezeten om het kasteel Eerde vast te leggen. „Ik heb het ter plekke geschilderd. Dan is het licht en de diepte beter dan wanneer je vanaf een foto schildert.” Wat een groot kasteel had die baron. Wij denken terug aan het tolhuisje bij de start. Dat tolheffen leverde kennelijk goed geld op.

Terug in het museum, we maken toch nog even een rondje erdoorheen. Wat we gezien hebben onderweg, is hier in oude stijl terug te zien op historische prenten. Sommige markante gebouwen zijn verdwenen, maar gelukkig is in de stad de sfeer van weleer nog her en der te vinden.

Op het terras van Grand Café Jipp, met uitzicht op de oude kerk, stillen we de dorst. Geheel passend bij dit stadje met zijn dorpse karakter houden we het op een lokaal drankje.

De Vecht had vele gezichten. Soms liepen de boten vast, soms stroomde Ommen onder water

Schaatslegende Reinier Paping (1931-2021) werd geboren in Dedemsvaart maar woonde in Ommen toen hij *de Hel van 1963* op zijn naam schreef, de meest barre Elfstedentocht die ooit is verreden. Zijn standbeeld staat aan de Vecht.